

Roken, depressie en socio-demografische variabelen bij Vlaamse vrouwen tijdens zwangerschap en postpartum

Katrien De Wilde, RM, Drs
HUB-KAHO

Disclosure belangen spreker

(potentiële) belangenverstrengeling	Geen
<ul style="list-style-type: none">• Sponsoring of onderzoeksgeld	<ul style="list-style-type: none">• PWO-middelen• Middelen van de hogeschool

Inleiding

- Prevalentie van roken tijdens de zwangerschap in Vlaanderen: 12.3% (Hoppenbrouwer et al. , 2011)
- Roken tijdens zwangerschap en postpartum
 - Foetale en maternale morbiditeit (Levitt et al., 2007, Lumley et al., 2009)
 - Invloed op gevoelens van dysforie en depressie (Park et al., 2009; Scott et al., 2009)
- Depressie tijdens zwangerschap en postpartum
 - Preterme geboorte (Grote et al., 2010)
 - Kan evolueren naar postpartum depressie (Bennett et al., 2004)
 - Verkeerde interpretatie van symptomen
 - Persisterend roken tijdens de zwangerschap (Scott et al., 2009)

Doel van de studie

- 1) Welke **patronen van rookgedrag** kunnen geobserveerd worden tijdens zwangerschap en postpartum?
- 2) Welke **patronen van depressie** kunnen geobserveerd worden tijdens de zwangerschap en postpartum?
- 3) Is er een **relatie** tussen rookpatroon en gevoelens van depressie tijdens zwangerschap en postpartum, onafhankelijk van socio-demografische variabelen?

Methode

- Observationele, prospectieve, non-interventionele studie
- Data collectie op 3 momenten (T0, T1 en T2)
- Vragenlijst:
 - Rookgedrag (partner)
 - Socio-demografische variabelen
 - Beck Depression Inventory (BDI) (Beck et al., 1979)

Resultaten: rookgedrag

Rookpatroon	Verklaring	Aantal respondenten	Uitval
Rokers	Roken op T0, T1 en T2	53	35
Niet-rokers	Nooit gerookt OF > 1 jaar voor T0 gestopt	416	32
Recente ex-rokers	Niet-rokers die ≤ 1 jaar voor T0 gestopt zijn	30	15
Initiële rokers	Gestart als roker, maar gestopt op T1 of T2	14	0
Initiële niet-rokers	Hervallen op T1 of T2	10	0
Totaal		523	82

Resultaten: patronen van depressie

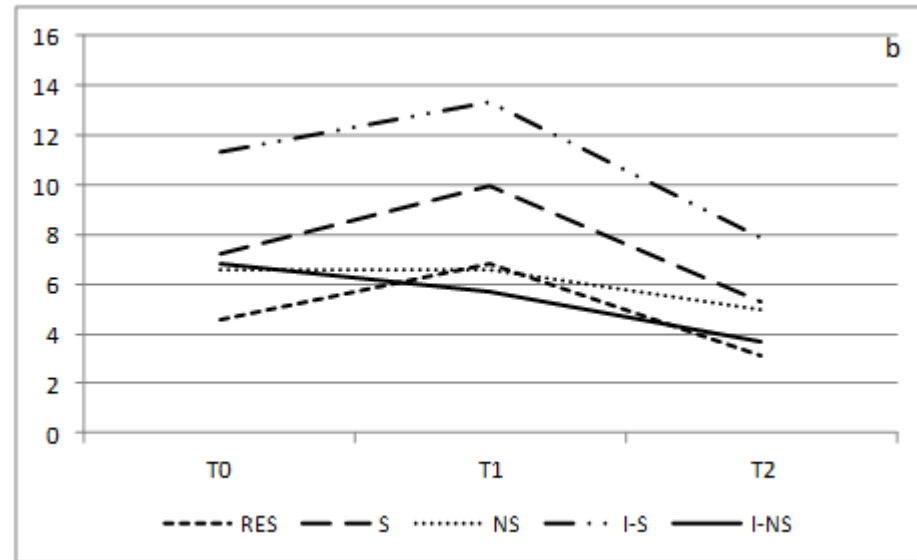
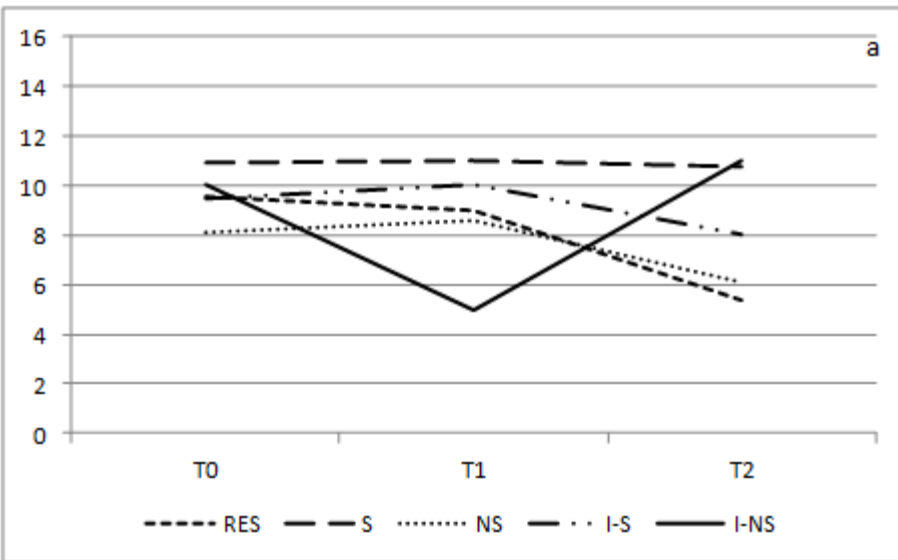
Tijdstip	Rokers	Niet-rokers	Recente ex-rokers	Initiële rokers	Initiële niet-rokers
T0					
Mean BDI	11.17	6.09	6.95	10.77	7.71
Range	0 - 36	0 - 24	0 - 29	3 - 19	3 - 13
T1					
Mean BDI	11.28	7.45	7.02	12.33	6.00
Range	0 - 42	0 - 31	0 - 33	4 - 19	3 - 10
T2					
Mean BDI	9.61	4.22	5.29	7.69	5.56
Range	0 - 31	0 - 13	0 - 21	0 - 18	1 - 13

Resultaten van de univariabele analyse

- Significant hogere BDI-scores:
 - Rokers en initiële rokers
($F_{(4,486)} = 12.06; p < 0.001$)
 - Laag opgeleide vrouwen
($F_{(1,496)} = 40.39; p < 0.0001$)
 - Vrouwen zonder job
($F_{(1,489)} = 6.14; p = 0.0136$)
 - Tijdens de zwangerschap
($F_{(2, 643)} = 40.15; p < 0.0001$)
 - Vrouwen met een rokende partner
($F_{(1, 495)} = 5.37; p < 0.021$)
 - Vrouwen jonger dan 29 jaar
($F_{(1, 495)} = 7.11; p < 0.0079$)

Resultaten van de multivariabele analyse

Gemiddelde BDI score in relatie met het rookpatroon en het opleidingsniveau op T0, T1 en T2 ($F_{(8,619)} = 2.29; p = 0.02$)

Laag opgeleide vrouwen

Hoog opgeleide vrouwen

Conclusies

- **Rookstop** kort voor of in het begin van de zwangerschap **verergert de depressieve symptomen** tijdens zwangerschap en postpartum **niet**.
- De gemiddelde BDI scores zakten in het postpartum, behalve bij de **laag opgeleide rooksters**, bij hen bleven de **BDI scores** constant **boven 10** tijdens zwangerschap en postpartum: coping strategie?
- Vrouwen die **recent een stoppoging** ondernamen, hebben een groter **risico op herval**.

Beperkingen

- Relatief hoge uitval van 13.56%
- Deels veroorzaakt door onze eigen strikte exclusiecriteria voor rokers (39.8%) en recente ex-rokers (33.3%)

Aanbevelingen voor de praktijk

- Neem voldoende **tijd** om, naast de verloskundige parameters, ook de **lifestyle** van de zwangere vrouw te bevragen.
- **Identificeer** die vrouwen die meer gespecialiseerde zorg nodig hebben en bied rookstopbegeleiding-opmaat aan.
- Overweeg om de mate van **depressie** na te gaan bij (rokende) zwangere vrouwen.

- Supervisoren:
 - Prof. L. Maes, PhD, UGhent
 - Prof. M. Temmerman, PhD, MD, UGhent
 - Prof. H. Boudrez, PhD, UGhent
 - L. Trommelmans, PhD, KAHO Sint-Lieven
 - H. Laevens, PhD, KAHO Sint-Lieven

Verdere informatie:

katrien.dewilde@hubkaho.be